

M. Boccou Kestránková, K. Vodičková, A. Ludwicki

Čeština pro cizince

učebnice

úroveň C1

- pro studenty s jakýmkoliv prvním jazykem
- autentické texty: čtení i audionahrávky
- klíč + transkript poslechových textů

edika.

MP3

poslech a cvičení
výslovnosti

Čeština pro cizince C1 učebnice

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.edika.cz
www.albatrosmedia.cz

edika.

Marie Boccou Kestránková; Kateřina Vodičková; Antoni Ludwicki
Čeština pro cizince C1 – učebnice – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2025

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS MEDIA

MARIE BOCCOU KESTŘÁNKOVÁ, KATEŘINA VODIČKOVÁ, ANTONI LUDWICKI

Čeština pro cizince – učebnice

úroveň C1

edika.

OBSAH

LEKCE 1 – TUŽME SE! ANEB KUPŘEDU, KUPŘEDU, ZPÁTKY NI KROK!	2
MLUVNICE	2
I. ADJEKTIVA -OVSKÝ	2
II. UŽITÍ GENITIVU A POSESIVNÍHO/PŘIVLASTŇOVACÍHO ADJEKTIVA	7
III. POJMENOVÁNÍ RODINY	10
IV. SLOVESNÉ VAZBY	12
V. SPOJKY A SPOJOVACÍ VÝRAZY	13
ZOPAKUJTE SI	16
ČTENÍ	19
POSLECH	24
LEKCE 2 – STATISTIKA NUDA JE	28
MLUVNICE	28
I. VÝRAZY SLOŽENÉ Z ČÍSLIC (např. <i>10procentní, 8letý</i>)	29
II. DRUHOVÉ A SOUBOROVÉ ČÍSLOVKY	31
III. ČÍSLOVKY A OZNAČENÍ SKUPINY/NĚČEHO ČÍSLEM – SKLOŇOVÁNÍ JAKO SUBSTANTIVUM	34
IV. SLOVESNÉ VAZBY	37
V. SPOJKY A SPOJOVACÍ VÝRAZY	37
ZOPAKUJTE SI	40
I. DEKLINACE ZÁKLADNÍCH/ŘADOVÝCH ČÍSLOVEK	40
II. PLURALIA TANTUM	41
III. SHODA PODMĚTU S PŘÍSUDEKEM	43
ČTENÍ	44
POSLECH	50

LEKCE 3 – UVĚDOMĚNÍ JE VŠÍM A VŠE ZAČÍNÁ MYŠLENKOU **56**

MLUVNICE	56
I. PŘECHYLOVÁNÍ	57
II. SINGULARIA TANTUM	61
III. SLOVESNÉ PREFIXY DO-, OD(E)-, NAD(E)-	62
IV. SLOVESNÉ VAZBY	64
VI. SPOJKY A SPOJOVACÍ VÝRAZY	65
ZOPAKUJTE SI	71
I. SLOVESNÉ PREFIXY A IMPERATIV SLOVES POHYBU	71
II. KOMPARACE ADJEKTIV A ADVERBIÍ	73
ČTENÍ	76
POSLECH	81

LEKCE 4 – ÚŘEDNIČINA **84**

MLUVNICE	84
I. SLOVESNÁ PASIVNÍ ADJEKTIVA A SLOVESNÁ SUBSTANTIVA	86
II. KONKURENCE -U, -OVI aneb MASKULINUM ŽIVOTNÉ: KONKURENCE KRÁTKÝCH A DLOUHÝCH TVARŮ V DATIVU (3. P.) A LOKÁLU (6. P.)	89
III. ADJEKTIVA VZTAHOVÁ (-NÍ) A HODNOTICÍ (-NÝ)	92
IV. SLOVESNÉ PREFIXY O-, OB(E)-, PŘE-	93
V. SPOJKY A SPOJOVACÍ VÝRAZY	95
VI. SLOVESNÉ VAZBY	98
ZOPAKUJTE SI	99
I. PASIVUM	99
II. CIZÍ SLOVA ZAKONČENÁ NA -UM	99
III. INTERPUNKCE	100
ČTENÍ	101
POSLECH	105

LEKCE 5 – VÍCEJAZYČNOST **110**

MLUVNICE	110
I. SLOVESNÁ ADJEKTIVA II.	113
II. ADJEKTIVA ÚČELOVÁ	115
III. PREFIXY ZA-, POD(E)-, U-, POPO-	120
IV. SLOVESNÉ VAZBY	121
V. SPOJKY A SPOJOVACÍ VÝRAZY (ABY, ABY/JESTLI, ODKUD, KAM, KUDY...)	122
ZOPAKUJTE SI	126
I. SUBSTANTIVA S ADJEKTIVNÍ DEKLINACÍ	126
II. DEKLINACE CIZÍCH SLOV, TYP TÉMA.	127
III. VELKÁ PÍSMENA A INTERPUNKCE	128
ČTENÍ	130
POSLECH	134

LEKCE 6 – VRÁNA K OBRAZOVCE SEDÁ **138**

MLUVNICE	138
I. NĚKTERÉ SLOŽITĚJŠÍ PŘÍPADY IMPERATIVU	141
II. VŠECHEN, VŠECHNA, VŠECHNO	148
III. SLOVESNÉ PREFIXY PŘE-, PŘI-, ROZ(E)-	154
IV. SLOVESNÉ VAZBY A OBTÍŽNÁ SLOVESA	157
V. SPOJKY A SPOJOVACÍ VÝRAZY	157
ZOPAKUJTE SI	161
I. SKLOŇOVÁNÍ RUCÉ, NOHY, KOLENA, RAMENA, OČI, UŠÍ	161
II. SKLOŇOVÁNÍ SUBSTANTIV CIZÍHO PŮVODU: CYKLUS, IDEA...	165
ČTENÍ	169
POSLECH	176

LEKCE 7 – NA ZDRAVÍ **182**

MLUVNICE	183
I. NĚKTERÉ SLOŽITĚJŠÍ PŘÍPADY SHODY PŘÍSUDKU S PODMĚTEM	184
II. SLOVESNÉ PREFIXY NA-, PO-, PRO-	193
III. ADJEKTIVNÍ VAZBY	195
IV. SPOJKY A SPOJOVACÍ VÝRAZY	197
ZOPAKUJTE SI	204
I. RŮZNÉ TYPY DEKLINACE SUBSTANTIV	204
II. SLOVESA A SLOVESNÁ SUBSTANTIVA	205
III. FRAZEOLOGIE	206
IV. DĚLENÍ NA ODSTAVCE A INTERPUNKCE	210
ČTENÍ	214
POSLECH	220

TRANSKRIPTY POSLECHOVÝCH TEXTŮ **226**

LEKCE 1	226
L101	226
L102	227
LEKCE 2	227
L201	227
L202	228
LEKCE 3	229
L301	229
L302	230
LEKCE 4	231
L401	231
LEKCE 5	232
L501	232
L502	233

LEKCE 6	235
L601	235
L602	236
LEKCE 7	237
L701	237
L702	239
KLÍČ	242
<hr/>	
LEKCE 1	242
MLUVNICE	242
ZOPAKUJTE SI	243
ČTENÍ	244
POSLECH	244
LEKCE 2	245
MLUVNICE	245
ZOPAKUJTE SI	246
ČTENÍ	247
POSLECH	248
LEKCE 3	249
MLUVNICE	249
ZOPAKUJTE SI	251
ČTENÍ	252
POSLECH	252
LEKCE 4	253
MLUVNICE	253
ZOPAKUJTE SI	257
ČTENÍ	257
POSLECH	258

OBSAH

LEKCE 5	259
MLUVNICE	259
ZOPAKUJTE SI	261
ČTENÍ	262
POSLECH	262
LEKCE 6	263
MLUVNICE	263
ZOPAKUJTE SI	269
ČTENÍ	270
POSLECH	270
LEKCE 7	272
MLUVNICE	272
ZOPAKUJTE SI	275
ČTENÍ	278
POSLECH	279

Vážené kolegyně, vážení kolegové (pedagogové, pedagožky, studenti, studentky a všichni, kdo čtete tyto řádky),

jsme rádi, že jste si vybrali naši publikaci. Doufáme, že se Vám s ní bude dobře pracovat a budete s ní spokojeni. Tento materiál je součástí ucelené řady učebnic *Čeština pro cizince A1 až C1 podle SERRJ*.

Obzvláště při dosahování úrovně C1 doporučujeme postupovat VÝBĚROVĚ. Snažíme se dodat co nejpestřejší paletu materiálu, texty k porozumění jsou zařazovány jak do mluvnice, tak do čtení a poslechu. Na takto vysoké úrovni se každý studující* potřebuje zaměřit na něco jiného a také využívá češtinu k jiným cílům, nebojte se tedy přeskakovat a vybírat části pro Vás či Vaše studenty užitečné.

Mnohdy vysvětlujeme v mluvnici pravidla, jež uživatelé jazyka na této úrovni nemusí být bezpodmínečně aktivně ovládat, naším cílem je, aby uměli jazyk používat a měli při ruce materiál, který nabízí vysvětlení a procvičení vybraných mluvnických jevů.

Tato kniha byla pretestována a zpětnou vazbu jsme pečlivě zapracovávali. Budeme rádi, když nám případnou zpětnou vazbu poskytnete i Vy, abychom materiál mohli dále zlepšovat.

Stejně jako v předchozích učebnicích jsme měli na paměti, že roste poptávka po různém typu zkoušek, proto jednotlivé sekce připravují na řešení standardních testových úloh. Dále jsme vedle aktivit vedoucích k ústní či písemné interakci zařadili i aktivity zaměřující se na mediaci (např. zprostředkování obsahů textů, konceptů... různému typu příjemce), které se nevyhýbají současnému životu, jehož součástí je dennodenní používání internetu, umělá inteligence apod.

Klíč, nahrávky, transkripty poslechových textů a případné další doprovodné materiály naleznete na stránkách nakladatelství, viz adresa albatrosmedia.cz, kde do vyhledávacího pole zadáte název této knihy, rozkliknete ji a nahrávky naleznete v sekci Ke stažení. **Heslo ke stažení nahrávek je: CESTINAC1**

Milí kolegové-lektoři, přejeme Vám mnoho úspěchů ve Vašem poslání pomoci studentům dostat se na úroveň C1. Doufáme, že Vám tato publikace usnadní práci, a prosíme, abyste nezapomněli s učebnicí pracovat VÝBĚROVĚ podle cíle kurzu a potřeb vyučovaných.

Milí kolegové-studenti, pokud jste v češtině došli až k úrovni C1, přejeme Vám, aby Vás zájem o tento jazyk nikdy neopustil, a samozřejmě hodně štěstí i úspěchů nejen při práci s tímto materiálem.

M. Boccou Kestřánková

K. Vodičková

A. Ludwicki

* Z prostorových důvodů a především kvůli přehlednosti v učebnici, cvičebnici a klíčních pracujeme na určitých místech s užitím generického substantiva, tzn. používáme mužský rod životný, např. zkontaktujte s učitelem (tj. s pedagogem nebo s pedagožkou), se spolužáky (se spolužáky i spolužačkami)

ÚVOD

V orientaci ve cvičeních Vám mohou pomoci IKONY:

Mluvení:

Psaní:

Reálie:

Mediace:

Poslechový text:

Transkripty textů a klíč najdete také na webové adrese:

<https://albatrosmedia.cz/tituly/78754057/cestina-pro-cizince-c1-ucebnice/>

NAHRÁVKY

Heslo ke stažení nahrávek je: **CESTINAC1**

KLÍČ

TRANSKRIPTY

TERMÍNY

V učebnici a cvičebnici používáme následující nejdůležitější termíny. Složitější termíny (např. adjektiva vztahová) jsou vysvětleny v jednotlivých výkladech.

slovo	rod
věta	– M, maskulinum (m. r., mužský rod);
subjekt (podmět)	MŽ, maskulinum životné (m. r. životný); Mn,
objekt (předmět)	maskulinum neživotné (m. r. neživotný)
synonymum (slovo stejného významu)	– F, femininum (ženský rod)
opozitum (slovo opačného významu)	– Neu, neutrum (střední rod)
alternace (hlásková změna)	imper., imperativ (rozkazovací způsob)
substantivum (podstatné jméno)	kond., kondicionál (podmiňovací způsob)
adjektivum (přídavné jméno)	pád
zájmeno	N, nominativ (= 1. pád)
číslovka	G, genitiv (= 2. pád)
verbum (sloveso)	D, dativ (= 3. pád)
adverbium (příslovce)	A, akuzativ (= 4. pád)
prepozice (předložka)	V, vokativ (= 5. pád)
spojka	L, lokál (= 6. pád)
spojkový výraz	I, instrumentál (= 7. pád)
sg., singulár (jednotné číslo)	sufix (přípona)
pl., plurál (množné číslo)	prefix (předpona)
os., osoba	infinitiv
čas	vokál (samohláska)
– př. č. (přítomný čas); bud. č. (budoucí čas);	konsonant (souhláska)
min. č. (minulý čas)	
vid	
– impf., imperfektivní (nedokonavý); pf.,	
perfektivní (dokonavý)	

LEKCE 1

.....

**TUŽME SE!
aneb**

KUPŘEDU, KUPŘEDU, ZPÁTKY NI KROK!

.....

MLUVNICE

I. ADJEKTIVA -OVSKÝ

1. a) Přečtěte si text.

syn: Tati, máme doma nějaký povídky od Čapka?

otec: No jasně, to má doma každé. Jdi do obývacího a v knihovně hledej „Povídky z jedné a druhé kapsy“.

syn: OK. Fakt má čapkovský povídky každé doma?

otec: Ty tady motáš pátý přes devátý. Za prvé jsou to Čapkovy povídky, nikoli čapkovské. To si laskavě pamatuj! Za druhé to je tak slavná věc, že to opravdu zná každý Čech se základním vzděláním, tedy i ty. Za třetí švihej do obývacího a jednu si okamžitě přečti.

b) Pracujte ve dvojicích. Převeďte text v a) do spisovné češtiny.

c) Řekněte jinak.

no jasně, motáš pátý přes devátý, je to slavná věc, za třetí švihej do obývacího

2. a) Podtrhněte v textu všechny formy/tvary slova Čapek a slova (od něj) odvozená.

b) Pracujte podle vzoru. Napište slovní druh (tzn. substantivum, adjektivum...).

(vzor) substantivum

povídky od Čapka

Čapkovy povídky,

čapkovské povídky

c) Přemýšlejte. Řekněte, jak se skládají podtržená slova ve cvičení b).

d) Odpovězte. Může vám pomoci vysvětlení v tabulce níže.

Proč jsou „Povídky z jedné a druhé kapsy“ Čapkovy povídky, nikoli čapkovské?
Co jsou čapkovské povídky? Můžete vysvětlit na příkladu.

ADJEKTIVA -OVSKÝ

	Adjektiva -ovský	Genitiv / posesivní adjektivum
vysvětlení	– společné rysy: podobnost, přirovnání k tvorbě/stylu slavných osobností, na téma dané osobnosti	– dílo konkrétního autora
příklad	např. muchovský obraz (podobný styl) čapkovský román (styl) havlovská politika (politika, která klade důraz na lidská práva a kde má velký význam občanská společnost) otcovská láska (láska každého otce) královské chování (jak se chovají opravdoví králové, tedy jsou velkorysí a štědrí)	obraz Alfonse Muchy / Muchův obraz (je malířem toho obrazu) román Karla Čapka / Čapkův román (Čapek je autor) politika Václava Havla / Havlova politika otcova láska / láska mého otce královo rozhodnutí / rozhodnutí našeho krále
pravopis	pišeme malé písmeno	pišeme velké písmeno

někdy také -SKÝ: puškinský/puškinovský verš, newtonovská/newtonská metoda

3. a) Pracujte podle vzoru.

Vzor: Newtonův – newtonovský

Teorie, kterou náš expertní tým prezentoval, vycházela z jednoduchého
...newtonovského... procesu.

Žáci se učili ...Newtonovy... zákony.

a) Muchův – muchovský

..... práce patří, patřila a bude vždy patřit k vrcholu českého secesní-
ho umění.

Na konci výtvarného workshopu budete sami tvořit obrázky.

b) Koperníkův – koperníkovský (koperníkánský)

..... přínos vychází z ideje, že se planeta Země a ostatní planety pohybují kolem Slunce, které je středem Sluneční soustavy.

Pane kolego, vaše závěry sice nejsou tak přelomové, abychom je mohli přirovnat ke obratu, ale musím uznat, že vaše práce je výborná.

c) Poláčkův – poláčkovský

..... humoristický román „Bylo nás pět“ je knihou, ve které autor vzpomíná na své dětství.

Četl jsem od Karla Poláčka snad všechno, proto jsou i moje texty plné humoru a je v nich vidět mistrův styl.

d) Máchův – máchovský

..... nejslavnější dílo je „Máj“.

Každé léto jezdí k jezero.

Pozval ji na kávu, pohladil její dlaň a recitoval klasické verše. Scéna byla příkladem vyznání lásky.

e) Puškinův – puškinovský (puškinský)

Veršovaný román Evžen Oněgin je nejslavnější dílo.

Autorem se nechalo inspirovat mnoho dalších umělců, proto můžeme hovořit o tvorbě.

f) Herodesův – herodesovský

Odsouzený byl ve vězení za neodpustitelný zločin. K těmto zločinům bohužel dochází dodnes.

Bible popisuje zločin.

g) *Shakespearův – shakespearovský*

Mezi slavné hry patří „Romeo a Julie“.

Na počest W. Shakespeara byla vydána sbírka se sonety, které napsali mladí současní básníci.

b) **Pracujte podle vzoru. Použijte celé jméno slavných osobností ve vhodných větách ze cvičení a).**

Vzor: Newtonův – newtonovský

Žáci se učili Newtonovy zákony. → ...žáci se učili zákony fyzika Isaaca Newtona...

fyzik Isaac Newton

spisovatel Karel Poláček

Alexandr Sergejevič Puškin

král Herodes

astronom Mikuláš Koperník

malíř Alfons Mucha

William Shakespeare

Karel Hynek Mácha

c) **Pracujte podle vzoru. Vyplníte tabulky. Můžete pracovat s česky psanými materiály.**

	Profese	Tři informace
Karel Poláček	spisovatel	1) (vzor) román „Bylo nás pět“ 2) 3)
Alfons Mucha		1) 2) 3)
Karel Hynek Mácha		1) 2) 3)

	Kde	Dvě informace
Máchovo jezero		1) 2)

4. a) **Pracujte podle vzoru.**

Vzor: *mateřský jazyk, matčina rodná vesnice, matčin rodný list, mateřská dovolená*

Pravidelně jezdíme na výlet do ...*matčiny* rodné vesnice...

Práva a povinnosti zaměstnance, které se vztahují k ...*mateřské dovolené*..., jsou stanoveny v zákoně o pracovním právu.

a) otcovo mlčení, otcovská autorita, otcův řev, otcovská role

V podcastu se slavným českým psychologem se diskutovalo o tom, co se očekává od otců, jak být dětem správným vzorem a jak se stát
 potrestalo děti více, než kdyby na ně křičel.

b) králova společnost, králův příkaz, královské přijetí, královské hody

Hraběnka se vydala hned na cestu, dostavit se na dvůr vnímala jako svou čestnou povinnost. Tajně vyhovět tomuto přání znamenalo velkou službu pro království. Příležitost stát se touto důvěryhodnou osobou pro ni znamenala víc než povinnost plnit

Družstvo se vrátilo do svého města s velkým vítězstvím. Na náměstí hráče vítali občané, starosta přednesl dlouhý projev a nechyběly ani dary. Takové už hráči jen tak nezažijí!

c) mateřská láska, matčina strana, matčino dětství, mateřská dovolená

Vnoučata ráda poslouchala historky o svých rodičích, a tak jim babička vyprávěla o
 Většina matek své děti miluje, i když se někdy neprojeví hned po porodu, ale až časem.

d) otcova smrt, otcovská role, otcova strana, otcovská autorita

Vážil si příbuzných z
 Karel postupně omezoval život s přáteli, stále více a více se zajímal o děti, plánoval s nimi dovolenou. Pomalu se dostal do své, kterou dnes vzorně plní.

e) matčiny dlouhé vlasy, matčiny dlouhé řeči, mateřský jazyk, mateřské právo

Bilingvní lidé mohou mít dva
 Chlapeček hladil a pak spokojeně usnul.

b) Pracujte podle vzoru. První čtyři slova jsou příklad. Spojení vysvětlujte.

Jaký	Co	Spojení	Vysvětlení
otcovský	(vzor) vztah / sešit / pivo / rada / linie / hrnek / autorita / role	...otcovský vztah, otcovská rada...	takový, jaký bývá obvyklý u otce
bratrský	stůl / pomoc / sport / projev / láska / myš / dvojice		
královský	chování / velkorysost / chudoba / láska / hody / přijetí		

II. UŽITÍ GENITIVU A POSESIVNÍHO/ PŘIVLASTŇOVACÍHO ADJEKTIVA

– posesivní adjektiva tvoříme pouze od substantiv, a to jen v těchto případech:

- 1) **označení osob** (např. bratr, lékařka),
- 2) **většina vlastních jmen** (např. Masaryk, Alena).

V těchto případech netvoříme posesivní adjektiva		Posesivní adjektivum
1) adjektivní substantiva	Palacký, Němcová, Dolejší, cestující, známý/á	Palach, spisovatelka
	Palacký + náměstí = substantivum (Palacký) v genitivu ⇒ Palackého náměstí jízdka + cestující ⇒ jízdenka cestující/ho	posesivní adjektivum: Palachův, Palachova, Palachovo spisovatelčin, spisovatelčina, spisovatelčino
	příklad: Palackého náměstí, román Němcové, Dolejšího rodina, jízdenka cestující/ho, známé/známého podpora	příklad: Palachovo náměstí, Palachova ulice, spisovatelčiny knihy, spisovatelčino dílo
2) více než jedno slovo	Jan Palach, kapitán Jaroš, Karel IV., náš ministr, Karolina Světlá, Petra Kvitová, slovenská prezidentka	Jaroš, ministr, učitel, Karolína, prezidentka, Petra
	Jan Palach + náměstí = obě slova (Jan Palach) v genitivu ⇒ náměstí Jana Palacha	posesivní adjektivum: Jarošův, Jarošova, Jarošovo, Karlův, Karlova, Karlovo, prezidentčin, prezidentčina, prezidentčino, Petřin, Petřina, Petřino
	příklad: náměstí Jana Palacha, nábřeží Kapitána Jaroše, náměstí Karla IV., ulice Karoliny Světlé, rozhodnutí slovenské prezidentky, projev našeho ministra	příklad: Karlovo náměstí, Palachovo náměstí, prezidentčin projev, kapitánčina rozhodnutí

3) plurál	bratři, Čapkové, třicátníci, vítězové	třicátník, bratr, Čapek, sestra, vítězka
	pohár + vítězové = slovo v pl. (vítězové) v genitivu ⇒ pohár vítězů	posesivní adjektivum: Čapkův, Čapkova, Čapková, bratrův, bratrova, bratrovo, třicátníkův, třicátníkova, třicátníkovo, sestřin, sestřina, sestřino, vítězčín, vítězčina, vítězčino
	příklad: ulice Bratří Čapků, oslava třicátníků, pohár vítězů	příklad: bratrovo kolo, Čapkův román, třicátníkova oslava, sestřino triko, vítězčina trofej
4) slovo, které neoznačuje člověka nebo není vlastním jménem	svoboda, růžička, polívka	Svoboda (příjmení), Růžička (příjmení), Polívka (příjmení) – tato slova jako příjmení jsou M živ.
	náměstí + svoboda = substantivum (slovo svoboda neoznačuje člověka) v genitivu ⇒ náměstí Svobody	posesivní adjektivum: Svobodův, Svobodova, Svobodovo, Růžičkův, Růžičkova, Růžičkovo, Polívkův, Polívkova, Polívkovo
	příklad: alej Svobody, vůně růžičky, chuť polévky	příklad: Svobodova alej, Růžičkova přihláška, Polívkovy narozeniny
5) neutra	dítě, miminko, děvče, zelí	Dítě (příjmení), Bidlo (příjmení) – tato slova jako příjmení jsou M živ.
	hračka + dítě = neutrum v genitivu NEBO vytvoříme z neutra adjektivum (ne posesivní) ⇒ hračka dítěte (konkrétního dítěte), dětská hračka (určená dětem)	posesivní adjektivum: Dítětův, Dítětova, Dítětovo Bidlův, Bidlova, Bidlovo
	příklad: dětská hra, hra dítěte, vzpomínka děvčete	příklad: To je Dítětova složka. To je Bidlova přítelkyně. / běžněji: složka pana Dítěte, přítelkyně Honzy Bidla

K psaní velkých písmen viz cvičebnice, sekce VŠIMNĚTE SI.

1. Pracujte podle vzoru.

Vzor 1: Vzal jsem to z pokoje bratra. → z bratrova pokoje

Vzor 2: Bedřich odešel z narozenin mé sestry dříve než ostatní. → x (= *nelze vytvořit*)

a) Koncert bude v síni F. X. Šaldy. →

b) U nás se nesmí kouřit, to je přísné nařízení našich. →

c) Na stole spolužáka leží tlustá kniha o vesmíru. →

d) Udělal to podle instrukcí učitelů. →

e) Chcete dodat něco ke slovům předsedkyně našeho spolku? →

f) Poslouchají projev ředitele? →

g) Urazil se kvůli poznámkám příbuzného. →

h) Jakou rasu štěňete jste nakonec vybrali? →

2. Pracujte podle vzoru. Používejte přítomný čas. Nezapomeňte na předložky.

Vzor: /já/ zajímat se – Čapek + román (pl.) → *Zajímám se o Čapkovy romány.*

a) Česko – chlubit se – Heyrovský + Nobelova cena

b) koncert – konat se – Smetana + síň

c) kde – být – náměstí + bratr (pl.) + Synek (pl.)?

d) konec – ulice – být – vidět – Hus + pomník

e) voják – stojí – generál + pomník

f) jak – /já/ dojit – Vojan + sady?

g) dítě (pl.) – citovat – Newton + zákon (pl.)

h) soutěž – podoba + Národní + knihovna – vyhrávat – Kaplický + návrh

3. a) Pracujte podle vzoru. Vysvětlete rozdíl. Použijte slovní spojení ve větách.

Vzor: *ministrovy projevy – projevy ministrů*

ministrovy projevy = projevy jednoho konkrétního ministra

projevy ministrů = projevy více ministrů

Všechny ministrovy projevy zdůrazňují, že žijeme v demokratické společnosti. Jednotlivé projevy ministrů si můžete pustit ze záznamu.

a) pohár vítězů – vítězův pohár

b) Svobodova ulice – ulice Svobody

c) Obec překladatelů – překladatelova obec

d) dětská kresba – kresba dítěte – Dítětova kresba

b) Pracujte podle vzoru. Řekněte, které ze slovních spojení ve cvičení a) můžete říct i jinak.

Vzor: *ministrovy projevy = projevy ministra, projevy ministrů = X*

III. POJMENOVÁNÍ RODINY

– tvoříme od příjmení

A) substantivní příjmení, např. Novák, Schorm, Kestřánek, Huleš, Štindl

– příjmení + ovi → Novákovi, Schormovi, Kestřánkovi, Hulešovi, Štindlovi

– Vodička, Valenta, Baťa, Margita – oddělujeme koncové –a → Vodičkovi, Valentovi, Baťovi, Margitovi

Pád	Jako posesivní adjektivum
N	Novákovi
G	Novákových, Nováků
D	Novákovým, Novákům
A	Novákovy
V	= N
L	Novákových
I	Novákovými

Hovorové, někdy familiární je následující: Přijeli k nám Nováci. Potkali jsme Nováky. Vítejme vás, Nováci! Mluvili o Novácích. Odjeli s Nováky.

B) příjmení typu Dolejší, Dolanský

Pád		
N	Dolanští, Dolanských	Dolejší, Dolejších
G	Dolanských	Dolejších
D	Dolanským	Dolejším
A	Dolanské, Dolanských	Dolejší, Dolejších
V	= N	
L	Dolanských	Dolejších
I	Dolanskými	Dolejšími

C) slovo RODINA + příjmení

	+ genitiv	
RODINA	Novákova Novákových	rodina Novákova, rodina Novákových
	Dolanská Dolanských	rodina Dolanských
	Doleží Doležích	rodina Doležích

- rodina Novákova = **krátké -a** (nikoli Nováková nebo varianta Novákovie)
- rodina Dolanská = **dlouhé -á**
- rodina Novákových, Dolanských, Doležích = **dlouhé ý/í**

Například: Všechno nejlepší vám přeje rodina Novákova / rodina Novákových
 S pozdravem rodina Dolanská / rodina Dolanských
 Šťěstí a zdraví do nového roku přeje rodina Doleží / rodina Doležích

1. Pracujte podle vzoru.

Vzor: Přišli ... (*Rubeš, Dolanský*). ...Přišli Rubešovi. Přišli Dolanští...

a) Zrovna jsme mluvili o ... (*Martínek, Dítě, Krejča*), když vešli do místnosti.

.....

b) Těším se, že se po roce zase uvidíme se ... (*Svoboda, Purkyně, Pokorný*).

.....

c) Už jsi viděl ... (*Kraus, Říha, Novotný*)?

.....

d) To je dům rodiny ... (*Šramota, Osolsobě, Kočí*).

.....

e) Bez ... (*Kovalčík, Fiala, Podlesný*) si dovolenou už ani neumím představit.

.....

f) Poukaz na masáž jsme věnovali ... (*Janík, Kvasnička, Krejčí*).

.....

2. Pracujte podle vzoru.

Vzor: Novák: Na ples přišli i ...Novákovi...?

a) Řičica: Víš, kdo se nastěhoval do bytu vedle rodiny

b) Titlbach: Celý večer jsme si povídali o

c) Zvolenský: Gratulovali nám také

d) Chovanec: Matěj chce představit svého bratra

e) Doleží: Známe se s několik let.

f) Kováč: Bydlíme naproti

g) Kovanec: Všechno nejlepší k výročí svatby přeje rodina

h) Jelínek: S přáním hezkého týdne rodina

IV. SLOVESNÉ VAZBY

1. Pracujte podle vzoru. Někdy je třeba doplnit předložku.

Vzor 1: Obával se (někteří lidé) ...*některých lidí*...

Vzor 2: Pustil se (nové úkoly) ...*do nových úkolů*...

- a) Nesouhlasím (tyto úkoly)
- b) Blahopřáli jsme (její švagrová)
- c) Nevyhýbal se (nepříjemné otázky)
- d) Pochybuji (lepší výsledky)
- e) Divil se (jejich odpovědi)
- f) Nespoléháme (bratrovi přátelé)
- g) Trvám (vaše omluva)

2. Pracujte podle vzoru. Opravte. V každé větě je maximálně 1 oprava. Pozor, některé věty mohou být bez opravy.

Vzor 1: V dokumentu se dočetl, kdo smí participovat o aktivitách spolku.

→ participovat ~~o~~ aktivitách spolku → participovat **na** aktivitách

Vzor 2: Při prezentaci se řídil jejími dobrými radami, a to se mu vyplatilo.

→ *x* (= věta je *správně*)

- a) Často myslí nad svými problémy.
- b) Věnuji řešení těchto problémů.
- c) O tomto tématu tahle politická strana neustále polemizuje opozici.
- d) O tom by člověka nenapadlo mluvit.
- e) Tímto protestem jsme poukázali mnohem hlubší problémy.
- f) Hovořili to téma celé odpoledne.

V. SPOJKY A SPOJOVACÍ VÝRAZY

Některé z výrazů v této části mohou být užity i v jiné funkci než ve funkci spojovacích výrazů.

1. a) Pracujte s A, I a ANI. Doplňte vždy jedno slovo.

a) Byl tak unavený, že jen spal spal. **b)** Venku je vítr mráz. **c)** Neřekl tak, tak. **d)** Byl tam ráno v poledne. **e)** Oba přišli, bratranec sestřenice. **f)** Nelíbí se mi jedno triko. **g)** Dopište odložte tužky. **h)** U zkoušky se musíte prokázat platným dokladem, to buď občanským průkazem, nebo cestovním pasem. **i)** Před námi je důkaz, že tyto léky jsou funkční. Vidíme, že pacientům s vysokými horečkami to velmi pomáhá. **j)** co mám teda dělat? **k)** Nezdářilo se mi to napsat nakreslit. **l)** Chci, abys to zopakoval příště. **m)** Nerozčilil mě neurazil.

b) Pracujte podle instrukcí ve cvičení a).

a) Nečetl noviny nesledoval zprávy televizi. **b)** Dnes tady nebyl poprvé, byl tady včera. **c)** Vzpomínali na všechny, samozřejmě na dědečka. **d)** Po ničem nepátrali nic nemohli najít. **e)** Byla tam nejen ministryně, ale prezident. **f)** ty se tomu ještě div! **g)** Během dovolené lilo lilo. **h)** Ten student chodil na semináře na přednášky. **i)** Neudělám to nikdy. Prostě dnes, zítra, za týden. **j)** co jako? **k)** Není mu dobře. Už nejí. **l)** vy lichotníku, tohle mi už dlouho nikdo neřekl! **m)** teď už mi dejte se spojkami pokoj! Laskavě!

c) Doplňte následující výrazy. Frazeologismy vysvětlete. Můžete používat česky psané materiály.

a, co, aby, když, jako, který, že, natož

a) U soudu na sebe házeli špínu, se zachránili. **b)** Nová tenistka začala vystrkovat dráčky. Všichni viděli, si nechá a nenechá líbit. **c)** Kuba je mazaný liška. **d)** Marta si honila triko, prý jako jediná z nás vyhraje. **e)** Došly mu uprostřed bazénu síly, polykal andělíčky volal o pomoc. **f)** Nejednali s nimi slušně, v rukavičkách. **g)** se díval na havárii autobusu, do nenastoupil, došlo mu, že doslova utekl hrobníkovi z lopaty.

Vážení čtenáři, právě jste dočetli ukázkou z knihy Čeština pro cizince C1 - učebnice.
Pokud se Vám ukáзка líbila, na našem webu si můžete zakoupit celou knihu.